

Benjamin

TOT NU TOE WIST IK BENJAMIN NIET ZO GOED TE PLAATSEN. BIJ DE JONGSTE DENK JE AL GAUW AAN LIEFLIJK, ZACHT, EVENTUEEL VERWEND, MAAR DAT BLIJKT UIT NIETS. HET IS OOK ZEKER NIET HET IMAGO VAN ZIJN NAZATEN, BENJAMINIETEN. UIT DE NAAMGEVING BLIJKT DAT ZIJN MOEDER HEEL ANDERE GEDACHTEN OVER HEM KOESTERDE DAN ZIJN VADER. KORTOM HET IS MOEILIK EEN EENDUIDIGE TYPERING TE GEVEN OVER HEM. HOOG TIJD OM ONS TE VERDIEPEN IN VERDERE DETAILS.

Benjamins geboorte kent enkele bijzonderheden. Hij is in tegenstelling tot zijn broers niet geboren in Haran, maar in de buurt van Efrath(a). Zijn naam kreeg hij aanvankelijk van zijn moeder, maar zijn vader veranderde die. Zijn geboorte betekende de dood van zijn moeder. Daarom kreeg hij de naam Ben-oni, 'zoon van mijn ongeluk'. Jakob veranderde die naam in Benjamin 'zoon van mijn rechterhand'. Zijn moeder kermt, zijn vader juicht. De dood van zijn moeder wekt, als ik de beschrijving lees, geen positief beeld op van hoe Jakob over haar denkt. Begraven 'langs de weg' zonder een teken van rouw, duidt dat op een verkoeling van de liefde?

Er zit een merkwaardige spanning in het verhaal, een tegenstelling, een gespletenheid als we zo kennis maken met Benjamin. En dat blijft aan hem hangen in het verdere van de beschrijving van hem en zijn nageslacht. We doen er goed aan dit als een feit te aanvaarden en zulke tegengestelde schriftgegevens te laten bestaan. Zoals gezegd, het kraambed wordt een sterfbed, de blijde vader een bedroefde weduwnaar en het jongetje is vanaf de geboorte half wees. Dat is heel erg; het is het tragische einde van een vrouw die haar hele leven in krampachtige koppigheid heeft gevochten tegen haar levenslot. Ze leefde geforceerd en dat leven komt tot een einde. Haar taak hier op aarde wordt in onze beleving vroegtijdig afgebroken. Kennelijk zocht ze haar troost buiten God (Gn31:19). Hoe anders spreekt David in de vierde Psalm als hij vraagt: 'Wie zal ons het goede doen zien?' en hij als antwoord geeft: 'Gij hebt meer vreugde in mijn hart gegeven dan toen we overvloed hadden'. Die vreugde was voor

hem dat de HERE het licht van Diens aanschijn over hem zou geven (vers 7b en 8). Als Jozef uit het beeld van zijn vader weggevaagd is, valt de volle nadruk op Benjamin als zoon van Jakobs rechterhand. Jakob heeft Benjamin nodig, maar hij herinnert hem ook altijd weer aan zijn oudere broer. Benjamin kan Jakob niet troosten over het verlies van zijn zoon. En het wordt nog erger. Benjamin, het kind van zijn rechterhand, gaat hem ook nog ontvallen, wanneer Jozef van zijn broers eist dat zij hun jongste broer bij een volgend bezoek meebrengen. Benjamin, zoon van vertroosting, wordt hier zoon van smart.

Jeremia 31

Aangrijpend klinken de woorden van vers 15: 'Te Rama klinkt een klacht, bitter geweest: Rachel weent om haar kinderen, zij weigert zich te laten troosten over haar kinderen, omdat er geen meer is'. Zo was het ten tijde van Jeremia, toen de kinderen in Juda en Bethlehem in ballingschap waren weggevoerd en maar niet terugkwamen. Nog erger was het ten tijde van de kindermoord in Bethlehem. Het is daarbij goed op te merken hoe de Heer reageert op deze tragedie. In plaats van de aandacht te vestigen op de kinderen zegt Hij: 'Er is loon voor uw arbeid, zij zullen terugkeren uit het land van de vijand. Ja, er is hoop voor de toekomst, luidt het woord des Heren, de kinderen zullen naar hun gebied terugkeren'.

Sterk

Zoals gezegd, Benjamin is weliswaar de jongste, maar niet de zwakste, getuige de beschrijving die Jakob geeft in Genesis 49.

'Benjamin is een verscheurende wolf, in de morgen verslindt hij zijn prooi en tegen de avond verdeelt hij de buit'. Dat ziet er bloeddorstig uit. Nazaten van Benjamin worden in het Oude Testament regelmatig ten tonele gevoerd als krijgslustig en dapper. Debora bijvoorbeeld zegt daar wat over in Richteren 5 vers 14. De kracht van Benjamin wordt echter lang niet altijd aangewend voor de goede zaak. Aan het einde van dit boek wordt ons het verhaal verteld waarin Benjaminiten zich op een schandelijke manier vergrijpen aan de bijvrouw van een levitische man. Hier is Benjamin de wolf, het verscheurende dier zonder zedelijk besef. Benjamin wordt als vergelding bijna uitgeroeid. Om zo te zeggen, in de vroege morgen als zijn broer Ruben nog in bed ligt, slaat hij zijn slag en 's avonds als iedereen van de rust geniet is hij de man die royaal uitdeelt. Benjamin heeft helden voortgebracht, zoals Ehud de richter die met zijn linkerhand Eglon doodt en daarmee Israël verlost. Saul, de zoon van Kis, stamt van Benjamin. In hem zien we heel sterk de combinatie van Benjamin, 'zoon van de rechterhand' en Ben-oni, 'zoon van smart'. Wie sterk wil zijn zonder God, zal als winnaar toch verliezen. De wolf kan het lam verscheuren, maar gaat er zelf aan ten onder. Mordechai en Esther, eveneens uit Benjamin, hadden niets meer van de kracht van de wolf, die in vrijheid elke dag uittrekt om buit te halen. Zij worden als lammeren ter slachting geleid. Ongelukskinderen? Heeft Rachel geen gelijk gehad? Nee, ze worden echte kinderen van Benjamin, omdat ze de rechterhand, de troost worden, machtiger dan de leeuw in de burcht Susan. Door geloof mogen ze het volk redden.

Mozes

Niet alleen Jakob neemt afscheid van Benjamin, ook Mozes. Hij doet het met de woorden: 'De beminde des Heren die veilig bij Hem wonen zal. Hij beschermt hem te allen tijde en woont tussen zijn berghellingen'. Het gaat hier niet meer om de wildernis, maar Jeruzalem komt in zicht. Jeruzalem ligt niet in Juda maar in Benjamin. Volgens Jozua 18 vers 28 wordt Jeruzalem aan de kinderen van Benjamin toegewezen. De koningsstad van David, kind van Juda en van Lea, ligt in Benjamin. De priesterstad van Levi, kind van Lea, ligt in Benjamin. Om een paar berghellingen te noemen, Moria de

tempelberg, Sion de koningsberg, Golgotha de berg van Ben-oni, de man van smarten. Op die heuvel daarginds maakt God ernst met de wanhoopskreet van Rachel: kind van mijn onheil en dood, van mijn vloek en wanhoop. Tegelijk neemt God de profetie van Jakob ernstig: Benjamin, zoon van mijn rechterhand, van mijn rechterhand en troost, van mijn leven en hoop. Hier treedt God tussenbeide en geeft allebei voldoening. Als de Heer Jezus aangeeft dat Hij de weg gaat van Ben-oni in plaats van Benjamin en dat dat voor de discipelen een oefening is die ze niet aan kunnen, dan raakt Petrus geagiteerd: 'Al zouden allen over u ten val komen, ik zal nooit ten val komen'. Hij ergerde zich aan de 'schaapachtige' weerloosheid van zijn Meester en was bereid om op zijn tegenstanders in te hakken. Hij verstond niet dat deze schijnbare Verliezer overwinnaar zou zijn. Spoedig zou hij echter bemerken dat hij als schijnbare overwinnaar de grote verliezer zou zijn.

Paulus

Ook hij is uit het geslacht van Benjamin, maar hij heeft geleerd dat hij alles wat winst voor hem zou kunnen zijn, om Christus wil schade moest achten. Dat deed hij om de uitnemendheid van de kennis van Christus Jezus. Voor zijn bekering leefde hij uit geforceerde troost, net als Rachel; hij kon concurreren met de besten uit zijn volk. Het kind van Rachel liep 'tegen de Lamp' op weg naar Damascus, maar mocht toch 'beminde van de Heer' worden, een uitverkoren vat om Diens Naam onder de volken bekend te maken.

Je bent niet maar zo klaar met de Benjaminsoefening, Paulus kan daar over meepraten. 'Als ik zwak ben dan ben ik machtig' of 'het goede dat ik wil doen, doe ik niet en het kwade dat ik niet wil, dat doe ik'. 'Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen' of 'wij weten niet wat we bidden zullen zoals het behoort, maar de Geest bidt voor ons met onuitsprekelijke verzuchtingen'. Jesaja zegt troostvol (57:15): 'Want zo zegt de Hoge en Verhevene, die in eeuwigheid troont en wiens naam de Heilige is: In de hoge en in het heilige woon Ik en bij de verbrijzelde en nederige van geest om de geest der nederigen en het hart der verbrijzelden te doen opleven'. Rachel, Jakob, Benjamin en Paulus zijn levende bewijzen van afdoende en toereikende troost. Wie zijn leven wil verliezen om Zijntwil zal het behouden!